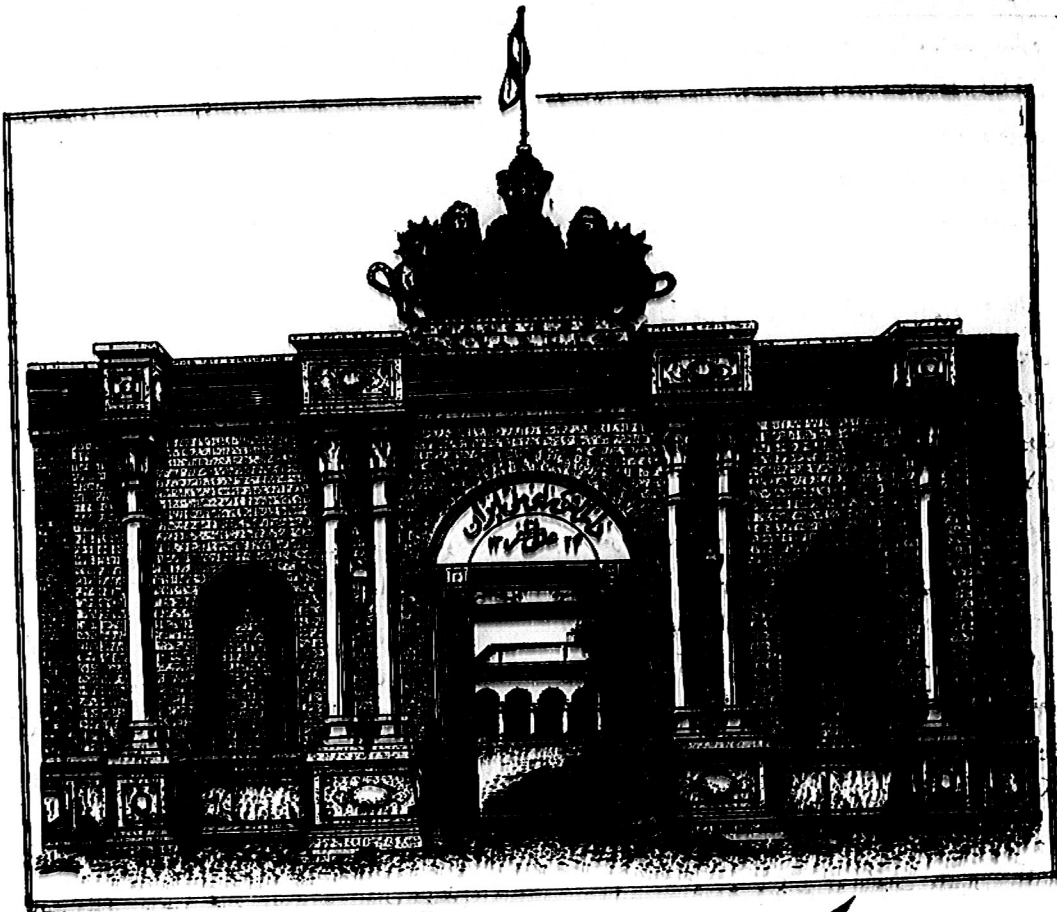

— ❖ — دوره هفتم تقنینیه ❖ —

جلسه	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	شماره
۴		۴
تاریخ تأسیس آذر	مندرجات	قیمه اشراك
۱۳۰۵	فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی	داخله ایران سالیانه ده تومان خارج « دوازده تومان
جلسه بکشنه ۲۰	خواهد بود	قیمه تک شماره
آبان ماه ۱۳۰۷	پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در يك شماره منتشر میشود	يك قران
مطابق ۲۷ جادی الاولی	مطبوعه مجلس	
۱۳۰۴۷		

مذاکرات مجلس

دوره هفتم تقنینیه

صورت مشروح مجلس یوم یکشنبه ۲۰ آبان ماه ۱۳۰۷ مطابق ۲۷ جادی الاولی ۱۳۴۷

جلسه چهارم

(مجلس یکساعت و ربع قبل از ظهر برپاست)
 آقای دادگر تشکیل (غائبین بی اجازه جلسه قبل)
 آقایان : اکبر میرزا مسعود - غلامحسین میرزا مسعود
 میرزا محمد تقی طباطبائی - مهدوی - دکتر امیرخان اعلم
 نیهورتاش - محمد تقی خان اسعد - آقا شیخ جواد - علی
 (و صورت جلسه قبل را آقای بزرگ نیا)
 قرائت نمودند ()

عنوان	از صفحه	الی صفحه
انتخاب بقیه هیئت رئیسه چهار نفر منشی و سه نفر مباشر	۴۶	۵۲

خان اعظمی - خطیبی - حاج آقا رضا رفیع - اسمعیل
 خان ظفری - میرزا ابوالفضل - سید ابراهیم ضیاء -
 حاج میرزا حبیب الله - اعتبار - حاج حسن آقا ملک -
 امیر تیمور کلانی - آقا زاده سبزواری - بیات - موقر
 دشتی - ملک ابرج میرزا دولتشاهی - مرآت امینداری
 ملک مدنی - حاج غلامحسین ملک - قوام شهبازی -
 حاج حسین آقامهدوی - میرزا حسین خان رائق -
 آقا میرزا هاشم آشتیانی - حاج رحیم آقا فروزینی - دکتر
 حسن عظیمی - شیخ علی مدرس - فرش -
 در آمدگان بی اجازه جلسه قبل
 آقایان آقا سید کاظم بزدی - امیر حسین خان ابلخان
 سید عبد الرحیم کاشانی - میرزا حسن خان مسمودی -
 رئیس - آقای دولتشاهی در صورت مجلس فرمایشی
 دارند ؟
 محمد علی میرزا دولتشاهی - بانه این طور خوانده
 شد در صورت مجلس که ابرج میرزا دولتشاهی غائب بدون
 اجازه است اگر چه هنوز کمیسیون عریاضی تشکیل شده
 و تکلیف مرخصی ها معین نیست و بنده متذکران بن
 قسمت هیئت ولی علی ای حال فرق بین غالب مرخص با
 غایب مسافر در طرز تحریر باید باشد ایشان مرخص هستند
 و از روزی که مرخص شده اند بنده از مقام زیارت کتبا
 استعجازه کرده ام و هنوز هم کسالتشان ادامه دارد
 رئیس - بطوریکه خودتان فرمودید کمیسیون عریاض
 که حق دادن مرخصی ها را دارد هنوز منعقد نشده و ما
 تمام مرخصی ها را جمع کرده ایم و يك باره بکمیسیون که
 تعیین خواهد شد خواهیم فرستاد اما این که فرمودید
 بین غایب مسافر یا غایبی که بواسطه موضوع دیگر غایب
 است بنده نمیدانم چطور میشود بین این دو قسم فرقی
 قائل شد در هر صورت مجموع اینها در يك موقع خطیبی
 نزدیک در کمیسیون عریاض تکالیفش معلوم میشود آقای
 زوار در صورت مجلس فرمایشی دارند ؟
 زوار - خیر بعد از تصویب صورت مجلس عرض دارم
 رئیس - آقای روحی

روحی - بنده خواستم خاطر آقایان را مستحضر بدارم
 مخصوصاً مخاطب مقام ریاست و آقایان منشی ها را آقای
 حاج سید المحققین طباطبائی دبا خطاب میشوند و دبای
 مطلق متعلق به عبدالحسین خان دبا است خواستم این
 اشتباه در صورت جلسه و در مقام خطاب رخ ندهد
 رئیس - رعایت میشود آقای کازرونی
 کازرونی - عرض کنم گویا آقای آشتیانی را هم غالب
 بی اجازه نوشته اند همه آقایان میدانند که آقای آشتیانی
 مدتهای مدیدی است مریض و بستری هستند و همانطوری
 که حضرت آقای رئیس فرمودند البته ایستی در کمیسیون
 عریاض و مرخصی حل بشود لیکن من باب تذکر لازم
 بود بعرض برسانم
 رئیس - در صورت مجلس دیگر مخالی نیست ؟
 جمعی از نمایندگان - خیر
 رئیس - آقای زوار اظهاری میخواهد فرمائید ؟
 زوار - بنده میخواستم عرض کنم آقایانیکه در نظر
 گرفته اند بنده را جزو هیئت رئیس انتخاب کنند خطیب
 بشکر میکنم که منرا کاندید کرده اند لکن خواهش میکنم
 از رأی عدول کنند
 رئیس - شروع میکنیم به انتخاب منشیان آقایان
 شربی و فاطمی و آقا حسین آقایان شریف بیاورند
 (آقایان فوق الذکر در محل لطق حاضر شده اخذ
 آراء بعمل آمد)
 رئیس - اخذ آراء تمام شد شروع میشود به استخراج
 آراء میشود
 (مهره های تقنینیه و پاکت رأی تعداد و پس از قرائت
 آراء نتیجه بقرار ذیل حاصل گردید)
 مهره تقنینیه ۹۹
 پاکت رأی ۹۹
 آقای اورنگ شیخ الملکی ۸۱ رأی
 آقای مؤید احمدی ۷۶
 آقای اسدی ۷۴
 آقای فتوحی ۶۲

آقای مصباح فاطمی ۲۰
 آقای بزرگ نیا ۱۸
 آقای زوار ۸
 آقای میرزا علی خان شهداد ۴
 آقای امیر همایون ۳
 آقایان: یورحسین - مجد ضیائی - فاضل الملک - ابلخان
 باسائی - جلائی - افخمی - حیدری - میرزا عبد الحسین
 خان دبا - احتشام زاده - دولتشاهی - فرهمند - بزدی
 حبشیسی - دیوان بیگی - قراکوزلو - هر یک ۱ رأی ورقه
 سفید علامت امتناع ۴
 رئیس - عده حاضرین صد نفر آقایان: اورنگ
 شیخ الملکی با هشتاد و يك رأی مؤید احمدی با هفتاد و
 شش رأی - آقای اسدی با هفتاد و چهار رأی آقای فتوحی
 شصت و دو رأی حائز اکثریت شدند شروع میکنیم به
 انتخاب سه نفر مباشرین (آقایان مستخرجین آراء در محل
 لطق حاضر و اخذ آراء بعمل آمد)
 رئیس - اخذ آراء تمام شد شروع میشود به استخراج
 و قرائت آراء
 (پس از تعداد و قرائت آراء نتیجه اینطور حاصل شد)
 مهره تقنینیه ۹۸
 پاکت رأی ۹۸
 آقای ارباب کیخسرو ۷۶ رأی
 آقای امیر حسین خان ۵۸
 آقای حیدری ۴۹
 آقای شهبازی ۴۸
 آقای نجومی ۱۶
 آقای جلائی ۱۳
 آقای کازرونی ۴
 آقایان فرهمند - لاریجانی - خطیبی - باسائی هر یک
 ۱ رأی ورقه سفید علامت امتناع ۳
 رئیس - عده حاضرین صد نفر آقای ارباب کیخسرو
 با هفتاد و شش رأی آقای امیر حسین خان با پنجاه و هشت
 رأی مباشرت انتخاب شدند آقای حیدری و آقای شهبازی
 که چهل و نه و چهل و هشت رأی دارند حائز اکثریت
 نشده اند و نسبت بن این یک نفر تجدید انتخاب میشود
 آقای افشار
 افشار - برای این یک نفر مباشر که باید انتخاب شود
 اگر اجازه میفرمائید تنفس داده شود تا در خارج تبادل
 نظری بشود که معطل نشویم و ضمناً شعب بنشینند و
 کمیسیونهای را که باید انتخاب کنند انتخاب نمایند
 این ترتیب بعقیده بنده بهتر است
 رئیس - آقای روحی
 روحی - عرض کنم یک نفر مباشر باقیمانده است و تصور میکنم
 کاری ندارد و قسمت کمیسیونها و شعب هم باید بعد از ظهر جمع شوند
 و بالاخره برای انتخاب ایشان رأی بدهند
 بعضی از نمایندگان - خیر جلسه آتیه
 رئیس - آقایان موافقین با تنفس قیام فرمایند
 (عده قلیبی قیام نمودند)
 رئیس - تصویب نشد آقایان نظار شریف بیاورند
 (آقایان سابق الذکر در محل لطق حاضر و آراء اخذ نمودند)
 رئیس - اخذ آراء تمام شد شروع میشود به استخراج
 آراء
 (استخراج آراء بعمل آمده نتیجه بترتیب ذیل حاصل
 گردید)
 مهره تقنینیه ۹۷
 پاکت رأی ۹۷
 آقای شهبازی ۴۶ رأی
 آقای حیدری ۳۹
 آقای جلائی ۶
 آقایان: زوار - فرهمند - احمدی - هر یک ۱ رأی
 ورقه سفید علامت امتناع ۳
 رئیس - عده حاضرین ۹۸ آقای شهبازی
 چهل و شش رأی آقای حیدری سی و نه رأی هیچکدام
 از دو نفر آقایان حائز اکثریت نشدند این دفعه دفعه
 آخر است آقای صادق
 صادق - بطوریکه آقایان ملاحظه میفرمایند دو مرتبه

است رأی داده شده و اکثریت حاصل نشده است در صورتیکه بنا بود راجع بمسائل ربطی تصویبات فراکسیون رفتار شود و بنده متأسفانه می بینم این اصل رعایت نمیشود بنا بر این بنده عقیده ام این است که چند دقیقه تلفت شود تا در خارج تصمیمی نسبت به این بکنفر گرفته شود و بعد بیائیم در مجلس و آن بکنفر را انتخاب کنیم .

رئیس - آقای عراقی

عراقی - بنده تصور میکنم فرمایش نماینده محترم مورد نداشته باشد چه ما تنفس بدهیم چه ندهیم يك دفعه دیگر باید انتخاب شود و البته اعم از اینکه بشود یا نشود این بکنفر با اکثریت نسبی انتخاب خواهد شد اما راجع به اینکه تصمیمات فراکسیون چطور است این قسمت ها را در خود فراکسیون باید صحبت کرد و در مجلس این صحبت ها چندان خوب نیست .

رئیس - آقایان نظار تشریف بیاورند
(آقایان مستخرجین آراء در محل نطق حاضر واخذ آراء نمودند)

رئیس - اخذ آراء تمام شد استخراج و قرائت میشود
(تعداد و قرائت آراء بعمل آمده و نتیجه بطریق ذیل حاصل شد)

مهرة تقی شیه	۹۶
اوراق رأی	۹۶
آقای شمیرانی	۴۶ رأی
آقای حیدری	۴۱
آقای جلائی	۲
آقای مجوسی	۱
ورقه سفید علامت امتناع	۶

رئیس - عده حاضرین نود و هفت نفر آقای شمیرانی به اکثریت نسبی چهل و شش رأی انتخاب شدند . چند فقره پیشنهاد از آقایان نمایندگان آقای آقا سید بمقرب آقای عدل و آقای روحی رسیده است که جلسه تعطیل شود و از شعب کمیسیونهای معهوده انتخاب شوند این پیشنهاد تقریباً یکساعت قبل رسیده بود که مامشغول

انتخاب اعضاء هیئت رئیسه بودیم حالا نمیدانم زمانش را ادراک میکنم؟ بالاخره يك روز را برای انجام این کار باید در نظر گرفت .

روحی - اجازه میفرمائید توضیح بدهم ؟

آقا سید بمقرب اجازه میفرمائید ؟

رئیس - بفرمائید

آقا سید بمقرب - خاطر آقایان محترم مستحضر است و همین طور اول تشکیل جلسه هم بعضی از آقایان راجع به غیبت پاره از آقایان نمایندگان از حیث مرض با جهت دیگر اظهار فرمودند و تا کمیسیون عراض معین نشود تکلیف غائبین معلوم نمیشود که آیا غیبتشان از چه جهت است مثلاً کسیکه مریض است مسلماً مطابق تمام قوانین دنیا مریض معذور است ولی همانطور که مقام ریاست فرمودند تا از کمیسیون رأی داده نشود نمیشود پس اول چیزی که لازم است برای تعیین تکلیف نمایندگان در غیبت و حضور کمیسیون عراض است و ما ناچار هستیم تا جلسه دیگر تکلیف خودمان را معین کنیم از این نقطه نظر بنده و آقایان افسار و عدل و روحی برای اینکه تکلیف نمایندگان معلوم شود با آقایان دیگر هم مشورت کردیم و این پیشنهاد را تقدیم کردیم و نظرم آن هم این بود که مقام ریاست هم جلسه را خانمه میدهند و شعب تشکیل میشود و فوراً انتخاب کمیسیون ها منتهی در ظرف پنج دقیقه صورت میگردد و تکلیف را معین میکنیم دیگر حالا باشد با جلسه آتی بنظر مقام ریاست است . جلسه را ممکن است روز سه شنبه معین بفرمائید بنده در پیشنهاد خودم این حق را بمقام ریاست تفویض میکنم این پیشنهاد بنده بود و دلیل را هم عرض کردم .

رئیس - آقای باستانی

باستانی - بنظر بنده چون کارهای فوری و فوری در بین نداریم و امروز هم جلسه خانم پیدا کرده الان هم یکساعت از ظهر گذشته اگر انتخاب کمیسیونها در جلسه سه شنبه بشود ضرری ندارد . روز سه شنبه آقایان

حاضر میشوند و کمیسیون ها را معین می کنند این کار فرضاً روز پنجشنبه هم بشود اشکالی ندارد مقصود این است عجله زیاد لازم نیست انتخاب کمیسیون عراض هم اینقدر ها لازم نیست . فرضاً اگر يك مرخصی هائی تقاضا شده تمام اینها جمع میشود و يك مرتبه وقتی که کمیسیون معین شد تکلیفی معلوم خواهد شد . اگر ما حالا عجله کنیم کمیسیونها را انتخاب کنیم آنوقت ناچاریم مجلس را بطور ممتد تعطیل کنیم و این هم بعقیده بنده موردی ندارد . و اگر آقایان موافقت بفرمایند بهتر این است روز سه شنبه کمیسیونها را انتخاب کنیم و پنجشنبه هم جلسه رسمی باشد این ترتیب بنظر بنده اصلاح مجلس اقرب است برای اینکه کار لازمی در دستور نداریم يك نفر از نمایندگان - رأی بگیریید

رئیس - ما هنوز قدر متیقنی پیدا نکرده ایم که رأی بگیریم برای اینکه آقایان بطور کلی حالاً را پیشنهاد کرده بودند - یکی از آقایان پیشنهاد کرده اند امروز عصر جلسه تشکیل شود و البته پارعات ترتیب باید به پیشنهادات رأی بگیریم . آقای آقا سید بمقرب

آقا سید بمقرب - مقام ریاست فرمودند تکلیف معین نشده کن میکنم اگر بفرمائید پیشنهاد بنده قرائت شود تکلیف معین میشود زیرا بنده اینطور نوشته ام که پس از ختم جلسه شعب تشکیل شود و این کاری است راجع به مجلس و البته هر جور اکثریت مجلس رأی بدهد همان مطاع است .

رئیس - قرائت میشود

(مضمون ذیل خوانده شد)

مقام محترم ریاست .

پیشنهاد میکنم که پس از ختم جلسه شعب تشکیل شود و کمیسیون هائسی که باید از شعب انتخاب شود ترتیب او معین شود .

رئیس - رأی میگیریم بمدلول پیشنهاد آقای آقا سید بمقرب . آقایان موافقین قیام فرمایند .
(معدودی قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد .

آقای عدل پیشنهاد کرده اند که سه ساعت بعد از ظهر امروز جلسه تشکیل شود قرائت میشود
(باین مضمون خوانده شد)

پیشنهاد میکنم سه ساعت و نیم از ظهر رفته جلسه تشکیل و کمیسیون بودجه را انتخاب نمایند .
رئیس - آقای عدل

عدل - بنده ملاحظه اینکه حالا ظهر گذشته و آقایان هم خسته اند و ناچار باید بروند و نهار میل کنند از این جهت پیشنهاد کرده ام مجلس سه ساعت و نیم بعد از ظهر تشکیل شود و شعبه ها کمیسیون های عراض و بودجه را انتخاب نمایند و چون در مجلس مسئله عراض خیلی اهمیت دارد لذا استدعا میکنم آقایان رأی بدهند .

رئیس - آقای افسر

افسر - بهمان دلیلی که فرمودند حالا یکساعت از ظهر گذشته و همه خسته اند باید تصور بفرمائید که سه ساعت بعد از ظهر هم بطریق اولی آقایان نمی توانند حاضر شوند و بنده هر چه فکر میکنم چه موجبی است که با این شتاب و عجله می خواهیم کمیسیون ها را معین کنیم چیزی نمی فهمم يك ورقه - يك نوشته - يك لایحه - يك چیزی در کار نیست که این قدر شتاب و عجله می کنید . به عقیده بنده بهتر این است روز سه شنبه شعب تشکیل و کمیسیون ها معین شود زیرا هیچ موجب و دلیل بنده نمی بینیم که امروز باین عجله این کار بشود .

رئیس - رأی گرفته میشود به قابل توجه بودن این پیشنهاد آقایانیکه تصویب میکند قیام فرمایند
(معدودی قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد

فهیمی - بنده اخطار نظامنامه دارم .

رئیس - بفرمائید

فهیمی - بنده این مذاکرات و پیشنهادات را اصلاً موافق نظامنامه نمیدانم بجهت اینکه در نظامنامه مینویسد

در ماده هفتم که در موقع تجدید شعبات یک کمیسیون شش نفره موسوم به کمیسیون عریض و مرخصی تشکیل میشود. در ماده دیگر میگوید در ابتدای هر دوره اجلاسیه سالیانه هر یک از شعبات یک نفر برای کمیسیون محاسبات معین می کنند و باز در ماده دیگر میگوید کمیسیون دیگری با نام کمیسیون بودجه مرکب از هیجده نفر در اول هر دوره اجلاسیه سالیانه از شعبات معین میشوند. الان اول دوره اجلاسیه است و از طرف مقام ریاست باید به شعبات اخطار شود که جلسه تشکیل بدهند و عده اعضائی را هم که برای کمیسیون های منتخبه از شعبات لازم است خودشان باید اعلام فرمایند و تعیین اینمستلزمه بنظر خود آقای رئیس است که معین بفرمایند شعب امروز یا فردا یا پس فردا تشکیل شود. در هر حال مطابق نظامنامه باید از طرف مقام ریاست اعلام شود که فلان عده اعضاء برای فلان عده کمیسیون باید معین شوند. کمیسیون هائی که باید در مجلس انتخاب شود روز جلسه که معین شد باید جزو دستور گذارده شود کمیسیون هائی که باید از شعب انتخاب شود بعد از اعلام آقای رئیس آقایان خودشان حاضر میشوند و مطابق نظامنامه معین میکنند. بنا بر این این که پیشنهاد میشود امروز جلسه شود یا فردا یا پس فردا این خارج از حدود نظامنامه است. باید خود آقای رئیس اعلام بفرمایند و خود شعب باید جلسه شان را تشکیل بدهند.

رئیس - عرض کنم آقای فدیوی که آشنا به نظامنامه هستند خودشان میدانند که تعیین اولین جلسه افتتاحیه بتصویب مجلس است و اگر این نظر را حالا بخوانم اعمال کنیم روزها است که از این مقصود برگردد و بالاخره مجلس در تمام اعمال خودش و دستورهائی داخلی و خارجی خودش میتواند ابراز نظر کند پیشنهاد هائی رسیده بود. برای ساعت تعیین کمیسیونهای منتخبه از شعب بنده تأیید بودم پیشنهادها را بخوانم و برای توافقی آقایان اعضاء مجلس با ساعت و روز معینی مذاکره کنیم و در این باب هم

بنوبه زنبی شروع کردم تا هر جائی که مجلس موافقت کند و هر ساعت و روز را که مجلس صلاح بداند ما آن روز و ساعت را معتبر بدانیم. پیشنهاد آقای روحی (بعضون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم که فردا صبح دو شنبه شعب برای انتخاب کمیسیونهای ثلاثه تشکیل شود.

رئیس - آقای روحی - عرض کنم این یک حد متوسطی است که نه حالا باشد نه عصر. فردا صبح غالب آقایان کار ندارند و این کمیسیونها مخصوصاً (همانطور که آقای آقا سید بقوب تذکر دادند) کمیسیون عریض باید زود انتخاب شود الان یک عده مرخص هستند. آقایان موافقت کنند و رأی بدهند که جلسه ختم شود و جلسه آتی پنجشنبه باشد و فردا صبح هم بیائیم از شعب کمیسیونهای ثلاثه را انتخاب کنیم.

رئیس - آقای شریعت زاده - عرض کنم که بنظر بنده مباحثاتی هیچ ضرورتی ندارد بملاوه تسریع در این مطلب با یک زنبی که مخالف اوضاع و احوال زندگانی خصوصی نمایندگان باشد صحیح نیست. میفرمائید فردا جلسه تشکیل شود برای اینکه کمیسیون عریض انتخاب شود.

بعضی از نمایندگان - جلسه خیر شعب.

شریعت زاده - بلی شعب. دلیلی که اقامه میفرمایند این است که میفرمایند بعضی از نمایندگان معذور و مرخص هستند بنظر بنده تاخیر تشکیل کمیسیون عریض رفع اثر از معذوریت نمیکند هر کس معذور باشد در هر موقعی که کمیسیون تشکیل شد ممکن است عذر او را تصدیق کند بنا بر این بنده معتقدم که آقایان همه موافقت کنند روز سه شنبه صبح شعب تشکیل شود و روز پنجشنبه هم جلسه شده و تمام کارها خاتمه پیدا کنند.

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای روحی آقایان موافقین قیام فرمایند.

(عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد. آقای احتشام زاده و آقای افسر پیشنهاد میکنند که روز سه شنبه صبح شعب تشکیل بشود. آقای احتشام زاده

احتشام زاده - در اینسکه در ابتداء هر دوره اجلاسیه کمیسیونها باید تشکیل شود زودتری نیست ولی امروز آقایان بواسطه گذشتن وقت موافقت فرمودند بنده معتقدم جلسات معمولی مجلس که معمولاً سه شنبه بوده است همانطور باشد و آقایان روز سه شنبه تشریف بیاورند و کمیسیونها را انتخاب کنند

رئیس - مخالفی نیست؟ (گفته شد خیر)

رئیس - بنا بر این روز سه شنبه صبح آقایان سه ساعت قبل از ظهر در شعب تشریف بیاورند چهار کمیسیون باید

بعضی از نمایندگان - بلی مثل سابق باشد

رئیس - در نظر آقایان باشد که برای کمیسیون محاسبات از اعضاء هیئت رئیسه کسی را نمیشود انتخاب کرد جلسه رسمی هم روز پنجشنبه سه ساعت و نیم قبل از ظهر (مجلس یکساعت بعد از ظهر ختم شد)